

STEIERMARK SCHAU

Universalmuseum Joanneum

Mariahilferstraße 2–4, 8020 Graz/Gradec

www.steiermarkschau.at

presse@steiermarkschau.at

Telefon +43-664/8017-9214

STEIERMARK SCHAU 2025

Ambition & Illusion: History Repeating?

Paviljon Alpe-Jadran v Ljubljani

Otvoritev: 12. junij 2025, 15.00

Delovni čas: tor.–ned., od 10.00 do 18.00

Kustos Günther Holler-Schuster

Muzejska ploščad Metelkova

Maistrova ulica 1, Ljubljana

www.steiermarkschau.at

Glavno razstavišče letošnje razstave STEIERMARK SCHAU je dvorec Eggenberg v Gradcu na avstrijskem Štajerskem; spremljajo jo še trije paviljoni na različnih lokacijah. Paviljon Alpe-Jadran, ki je posvečen identitami te pokrajine, je na ogled v Ljubljani. Od 12. junija so na Muzejski ploščadi Metelkova na ogled dela Milice Tomić, Andreasa Hellerja, Franza Kapferja, Michaela Pöllingerja, Lene Violette Leitner in „Total Refusal“ s Thomasom Spiesom; vstop je prost.

Paviljon Alpe-Jadran: pokrajinske identitete

Pokrajino Alpe-Jadran povezuje skupna zgodovina, hkrati pa jo zaznamujejo tudi težki zgodovinski konflikti. Do leta 1918 je bila del habsburške monarhije, po drugi svetovni vojni pa obmejna regija med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo. Nova geopolitična ureditev po letu 1945 je privedla do ozemeljske razdrobljenosti regije in medsebojne razmejitve tamkajšnjih prebivalcev. Arhitektura tega paviljona zato predstavlja tripartitno delitev in se tako nanaša na zgodovino regije. Zaradi razširitve regionalnega konteksta in nove kulturno-politične prostorske postavitve umetniška dela vsebujejo posredne reference med Gradcem ter Notranjo Avstrijo in trigonsko idejo iz 60. let prejšnjega stoletja.

Umetniška dela med spominjanjem, identiteto in kritiko ideologije

Christof Neugebauer se v delu *Maskerons* (Maskeroni) navezuje na baročne dvorce. Izrazitost kamnitih mask je baročno teatralna. **Milica Tomić** se poslužuje geometrijske abstrakcije, ki izvira iz statističnega raziskovanja, in vizualno preoblikuje lastniška razmerja na Štajerskem (1939–1959). Kolektiv **Total Refusal** povezuje baročni vrt kot simbol ukročene narave z estetiko sodobnih videoiger in raziskuje, kako zgodovinski ideali in digitalni svetovi vplivajo drug na drugega.

Lena Violetta Leitner s pomočjo satiričnega *Integracijskega centra za priseljene rastline* razmišlja o globalnih migracijskih procesih, pri čemer uporablja invazivne rastline kot metaforo za razpravo o prilagajanju in pripadanju. **Michael Pöllinger** povezuje naravo, tehniko in rokodelstvo s sodobnimi vprašanji ter tako na novo interpretira kočljive pojme, kot sta domovina in običaj. **Andreas Heller** arhitektonske elemente, kot so ograje, uporablja kot kipe, da povezuje zgodovinski jezik oblikovanja s sodobnimi temami, denimo ksenofobijo, izključevanjem in izolacijo.

Instalacija **Franza Kapferja**, ki je sestavljena iz petnajstih figur, predstavlja zgodovinski razvoj in politično instrumentalizacijo štajerskega panterja. Ne tematizira zgolj političnega naboja panterja, temveč tudi njegove sence – temačne reflekske, v katerih se zrcalita nevarnost prekipevajočega patriotizma in nastajanje mitov za ustvarjanje identitete.

Vsi trije paviljoni razstave STEIERMARK SCHAU se ozirajo v preteklost in obdobje baroka z dvorcem Eggenberg in postavljajo vprašanje, ali se zgodovinski cikli kriz ponavljajo: v delu razstave z naslovom *History Repeating?* je v ospredju razburljiva zgodovina dvorca Eggenberg, zgrajenega med tridesetletno vojno, finančnim škandalom in malo ledeno dobo, hkrati pa je narejena vzporednica s trenutnimi globalnimi izzivi, kot so vojne, napačen razvoj gospodarstva, naraščajoča revščina ter podnebne spremembe zaradi vpliva človeka. To so teme, ki se jih lotevajo umetnice in umetniki v svojih delih, razstavljenih v treh paviljoni.

Kuratorski koncept se ozira po arhitekturi

Koncept paviljonov, ki je nastal na podlagi natečaja, je delo graške **arhitekturne skupine Studio WG3**, ki se v svoji pripovedni arhitekturi ukvarja z idejo dvorca: baročni gradovi so bili pomembni prostori za umetnost – ta ideja se ponovno pojavi v paviljoni. Začasna arhitektura določa narativne elemente in se poslužuje baročne teatralnosti, topografskih elementov pokrajine ali povezave politično razdeljenih regij.

Arhitektura paviljonov je bila temeljnega pomena za zasnovo razstave. Paviljoni niso le prostor za predstavljena dela sodobne umetnosti, temveč je del razstave tudi njihova arhitektura. Na ta način omogočajo homogeno, instalacijsko in zaprto razporeditev umetniških del, ki jih lahko doživimo tako v skupnem delovanju vseh treh paviljonov (na Dunaju) kot tudi po delitvi (na dvorcu Eggenberg, v Mariazellu, Leobnu in Ljubljani).

Arhitektura paviljonov omogoča različne načine uporabe

Trije paviljoni razstave STEIERMARK SCHAU 2025 na inovativen in ustvarjalen način interpretirajo zgodovino in arhitekturo dvorca Eggenberg, saj prevzemajo geometrijske vzorce in simboliko gradu, ki ustvarjajo povezavo med preteklostjo in sedanjostjo. Paviljoni so sestavljeni iz lesene konstrukcije, prekrite s ponjavami podjetja Sattler, in spominjajo na šotore. Kotčasne zgradbe so zasnovani tako, da so stabilni in enostavni za montažo, njihova konstrukcija pa omogoča fleksibilno in pragmatično ponovno uporabo, saj jih lahko hitro razstavimo in transportiramo. Vsak paviljon ima približno 150 m² razstavne površine.

STEIERMARK SCHAU 2025

Ambition & Illusion

Trajanje: 26. 4.–2. 11. 2025

Schloss Eggenberg, Alte Galerie, Münzkabinett, Archäologiemuseum, Musik-Pavillon
Eggenberger Allee 90, 8020 Graz/Gradec

STEIERMARK SCHAU z inovativno interpretacijo tradicionalne razstave avstrijske zvezne dežele Štajerske vsaki dve leti predstavlja družbeno pomembne teme z umetniškega in znanstvenega vidika. Format, ki ga je leta 2021 uvedla dežela Štajerska, tudi ob tretji razstavi izvaja muzej Universalmuseum Joanneum. Razstava STEIERMARK SCHAU z osrednjem razstavnim prostorom v dvorcu Eggenberg se ob 400. obletnici zgradbe, ki je na Unescovem seznamu svetovne dediščine, poglubi v svet Eggenbergov in vleče vzporednice z našim današnjim časom.

Leta 2025 dvorec Eggenberg ter ostali muzeji znotraj kompleksa obiskovalce vabijo, da spoznajo zgodovino gradu in vseh njegovih prebivalcev. Razstava v gradu Eggenberg vas popelje v čas Eggenbergov– krizno obdobje, polno nevarnosti, a tudi priložnosti. Osrednji prostori in t. i. dvorana planetov bodo za STEIERMARK SCHAU 2025 ponovno prevzeli svojo prvotno vlogo: postali bodo odri za veliko uprizoritev knežje družine.

Izvajajo Universalmuseum Joanneum, **po naročilu** zvezne dežele Štajerske / Land Steiermark.

Zahvaljujemo se glavnim pokroviteljem razstave STEIERMARK SCHAU 2025 **Energie Steiermark, Grazer Wechselseitige Versicherung, Raiffeisen-Landesbank Steiermark**, projektnemu partnerju **Graz Holding** in sponzorjem paviljonov **Sattler AG, AT&S, Mit Loidl oder Co GmbH** ter **hs art service austria GmbH**.